

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592155
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων,
κ. Κ. Τασούλα

ΕΝΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΥΝΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Άρθρο 100 ΚανΒ) ΕΠΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

“Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής “Επιθεώρηση Εργασίας” - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής”.

Οι διατάξεις του ΣχΝ παραβιάζουν τα δικαιώματα που απορρέουν από τη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 2 του Συντάγματος (συλλογική αυτονομία), καθώς και τα δικαιώματα της συνδικαλιστικής ελευθερίας και της απεργίας (άρθρο 23 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος).

Το άρθρο 22 του Συντάγματος ορίζει ότι «2. Με νόμο καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας, που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και, αν αυτές αποτύχουν, με τους κανόνες που θέτει η διαιτησία».

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του ΣχΝ επιβάλλονται ιδιαίτερα σημαντικοί περιορισμοί στα προστατευόμενα με το άρθρο 22 του Συντάγματος εργασιακά δικαιώματα και τη συλλογική αυτονομία. Οι περιορισμοί αυτοί, εν όψει του αντικειμένου τους, της έντασης και της διάρκειάς τους, και με δεδομένη τη γενικότερη οικονομική και κοινωνική κατάσταση, πλήττουν βάναυσα - μέχρι καταργήσεως - τα εν λόγω δικαιώματα, και ιδίως τη συνταγματικά κατοχυρωμένη συλλογική αυτονομία.

Η δημιουργία πρόσθετων εμποδίων στην άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, με βάση τις διατάξεις του ΣχΝ (απεργία, αναστολή διαπραγματεύσεων με απλή άσκηση αγωγής, άρση ουσιαστικής προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών, ηλεκτρονικό μητρώο και προϋπόθεση για άσκηση συνταγματικών δικαιωμάτων κλπ.) θα δημιουργήσει ουσιώδες συγκριτικό πλεονέκτημα υπέρ των εργοδοτών, καθώς και τη συνακόλουθη, μεταξύ άλλων, κωλυσιεργία τους για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων, αλλά και

την αφαίρεση του «όπλου» της απεργίας από τις προβλεπόμενες δυνατότητες των σωματείων. Εν όψει αυτών, οι ρυθμίσεις αυτές εξεταζόμενες, όχι αυτοτελώς, αλλά σε συνάρτηση με τη συνολική, σοβαρή επιδείνωση της διαπραγματευτικής θέσης των εργαζομένων από τις ρυθμίσεις των νομοθετημάτων της τελευταίας 10ετίας, αντίκεινται στην πιο πάνω συνταγματική διάταξη του άρθρου 22 παρ. 2. Εξασθενίζουν σημαντικά τη διαπραγματευτική θέση των εργαζομένων έναντι της εργοδοσίας για τη σύναψη νέας συλλογικής σύμβαση, ως προϋπόθεση για τη λειτουργία των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της συλλογικής αυτονομίας.

Η απεργία, ως μία από τις κύριες μορφές συνδικαλιστικής δράσης, αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα τόσο στο πλαίσιο της συνδικαλιστικής ελευθερίας όσο και ως αυτοτελές δικαίωμα. Πρόκειται για τη συλλογική αποχή μισθωτών, με απόφαση από νόμιμες συνδικαλιστικές οργανώσεις. Αποσκοπεί στην προαγωγή και διασφάλιση οικονομικών, εργασιακών, συνδικαλιστικών και ασφαλιστικών συμφερόντων.

Το άρθρο 23§1Σ προβλέπει εμμέσως την προστασία του συνταγματικού δικαιώματος της απεργίας ως συνιστώσα της συνδικαλιστικής ελευθερίας ως εξής : «το κράτος λαμβάνει τα προσήκοντα μέτρα για τη διασφάλιση της συνδικαλιστικής ελευθερίας και την ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτή δικαιωμάτων εναντίον κάθε προσβολής τους, μέσα στα όρια του νόμου».

Ρητά γίνεται λόγος για την προστασία του εν λόγω δικαιώματος στην ακόλουθη παράγραφο (23§2) του συγκεκριμένου άρθρου όπου και επισημαίνεται ότι «η απεργία αποτελεί δικαίωμα και ασκείται από τις νόμιμα συστημένες συνδικαλιστικές οργανώσεις για τη διαφύλαξη και προαγωγή των οικονομικών και εργασιακών γενικά συμφερόντων των εργαζομένων».

Οι διατάξεις του ΣχΝ δημιουργούν αδικαιολόγητα κι εν πολλοίς ανυπέρβλητα προσκόμματα στην συνταγματική άσκηση του δικαιώματος αυτού. Πιο ειδικά:

Άρθρο 83 Καταχώριση συνδικαλιστικών οργανώσεων – Αντικατάσταση άρθρου 2 του ν. 1264/1982

Η εγγραφή των συνδικαλιστικών οργανώσεων στο μητρώο, όπως εισάγεται στο ΣχΝ, αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση συνταγματικών δικαιωμάτων τους, όπως η συλλογική διαπραγμάτευση, η υπογραφή ΣΣΕ, η προκήρυξη απεργίας. Πρόκειται για ρύθμιση που θίγει τον πυρήνα δικαιωμάτων που προστατεύει το Σύνταγμα στα άρθρα 22 παρ. 2, 23 παρ.1, 2. Τα διαδικαστικά εμπόδια, που ορθώνει το ΣχΝ, μπορούν να οδηγήσουν, όχι απλώς σε περιορισμό, αλλά σε κατάλυση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης, της απεργίας και γενικά της συνδικαλιστικής δράσης.

Άρθρο 86

Γενική Συνέλευση μελών συνδικαλιστικών οργανώσεων –

Η δυνατότητα εξ αποστάσεως παρουσίας και διενέργειας ηλεκτρονικής ψηφοφορίας θέτει ζητήματα συμμετοχής των μελών – ψηφοφόρων της οργάνωσης στη Γενική Συνέλευση, τα οποία θα μπορούν, ενδεχομένως, να ψηφίζουν και από απόσταση, χωρίς να παρίστανται στο συλλογικό όργανο. Με τον τρόπο αυτό υπονομεύεται η ζωντανή διαδικασία και λειτουργία των Γενικών Συνελεύσεων ως συλλογικών οργάνων, όπου συνδιαμορφώνονται ή μπορεί και να μεταβάλλονται γνώμες, μέσα από το ζωντανό διάλογο. Η ρύθμιση παραβιάζει την δημοκρατική και ελεύθερη λειτουργία της συνδικαλιστικής οργάνωσης και πλήττει τη συλλογική της αυτονομία που εγγυάται και προστατεύει το Σύνταγμα.

Επίσης, ένα συνταγματικά προστατευτέο δικαίωμα όπως η απεργία, τίθεται σε αμφισβήτηση για τεχνικούς λόγους και δύναται να ανασταλεί, αν δεν υπάρξει «πραγματική δυνατότητα εξ αποστάσεως συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση και ψήφου σε όποιο μέλος το επιθυμεί». Με άλλα λόγια, σε μία νόμιμη Γενική Συνέλευση, όπου η απόφαση λαμβάνεται με την προβλεπόμενη απαρτία, λαμβάνει χώρα μυστική ψηφοφορία κλπ., η απόφαση για κήρυξη απεργίας μπορεί να πάσχει μόνο από το γεγονός της έλλειψης της «δυνατότητας» συμμετοχής, λόγω π.χ. βλάβης του δικτύου ή χαμηλής ταχύτητας αυτού κλπ.!

Άρθρα 66 και 101 Προστασία συνδικαλιστών από απόλυση

Με το ΣχΝ θα επιτρέπεται η απόλυση συνδικαλιστών για σπουδαίο λόγο, η βασιμότητα του οποίου θα κρίνεται από τα Δικαστήρια. Καταργείται ο κατάλογος των λόγων, για τους οποίους περιοριστικά επιτρέπεται σήμερα η απόλυση των προστατευόμενων συνδικαλιστών . Καταργείται, ακόμη, και η Επιτροπή Προστασίας Συνδικαλιστικών Στελεχών του άρθρου 15, η οποία έκρινε ως τώρα τη συνδρομή λόγου απόλυσης συνδικαλιστών

Η ειδική προστασία συνδικαλιστών που, λόγω της συνδικαλιστικής δράσης τους, εκτίθενται άμεσα σε κινδύνους διώξεων από τον εργοδότη, κατοχυρώνεται σήμερα στα άρθρα 14 και 15 του ν. 1264/1982, που υλοποιούν τη συνταγματική πρόβλεψη για προστασία του βασικού συνδικαλιστικού δικαιώματος (άρθρο 23 παρ. 1 Συντάγματος). Χωρίς την προστασία της συνδικαλιστικής δράσης από την απόλυση και τη μετάθεση, ακυρώνεται η συνταγματική πρόβλεψη.

Άρθρο 93 Προστασία δικαιώματος στην εργασία

Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση, η συνδικαλιστική οργάνωση που κηρύσσει απεργία υποχρεούται να προστατεύει το δικαίωμα των εργαζομένων, οι οποίοι δεν συμμετέχουν στην απεργία, ώστε να

προσέρχονται και να αποχωρούν ελεύθερα και ανεμπόδιστα από την εργασία τους και να παρέχουν αυτήν χωρίς εμπόδιο και ιδίως χωρίς την άσκηση σωματικής ή ψυχολογικής βίας σε βάρος τους από οιονδήποτε. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής η απεργία μπορεί να διακοπεί με δικαστική απόφαση (που λαμβάνεται με τη γνωστή ταχύτητα). Στην περίπτωση αυτή, για την κήρυξη νέας απεργίας απαιτείται εκ νέου η τήρηση όλων των διατυπώσεων νόμου

Με την προτεινόμενη ρύθμιση η συνδικαλιστική οργάνωση καθίσταται υπεύθυνη για πράξεις τρίτων, με συνέπειες καταλυτικές για το απεργιακό δικαίωμα. Επιπλέον, η εισαγωγή αόριστων και αδόκιμων εννοιών, όπως η ψυχολογική βία, δημιουργεί μεγάλους κινδύνους για την άσκηση του δικαιώματος απεργίας, το οποίο κινδυνεύει να καταστεί ανενεργό. Οι περιορισμοί και απαγορεύσεις που ορθώνει το ΣχΝ δεν παρεμποδίζουν απλώς την νόμιμη άσκηση του δικαιώματος απεργίας, αλλά οδηγούν σε κατάλυση του και σε παραβίαση του άρθρου 23 παρ. 2 του Συντάγματος. Στο όνομα της «περιφρούρησης της εργασίας», επιχειρείται πλήγμα στο δικαίωμα της απεργίας και της περιφρούρησής της, υπονομεύοντας τελείως το σκοπό για τον οποίο κηρύσσεται η απεργία.

Εξάλλου, το να υποχρεώνεται το σωματείο σε τήρηση «αστυνομικών μέτρων» κατά αγνώστων, ακόμα και προβοκατόρων και μάλιστα για την πρόληψη αόριστων συμπεριφορών όπως η «ψυχολογική βία», εκθέτει τα όργανά του σε μεγάλους κινδύνους.

Άρθρο 94 Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 2224/1994 Δημόσιος διάλογος

Προβλέπεται ότι όσο διαρκεί ο δημόσιος διάλογος, αναστέλλεται η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας στις επιχειρήσεις της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 1264/1982.

Άρθρο 95 Προσωπικό Ασφαλείας και Προσωπικό Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας και νομιμότητα απεργίας - Αντικατάσταση άρθρου 21 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 22 ν. 1264/1982

Με τη ρύθμιση του ΣχΝ καταλύεται το δικαίωμα της απεργίας, αφού οι τιθέμενοι περιορισμοί και προϋποθέσεις εμποδίζουν την άσκησή του. Περαιτέρω, προβάλλεται ακόμα ένα, από τα πολλά, εμπόδιο στην κήρυξη της απεργίας, καταλύεται δε κι ο βασικός σκοπός της απεργίας η οποία, εξ ορισμού, περιέχει άρνηση των ανειλημμένων υποχρεώσεων από τη σύμβαση εργασίας, επέμβαση στη σφαίρα του εργοδότη και πρόκληση σ' αυτόν οικονομικής ζημίας.

Άρθρο 96 Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας - Νομιμοποίηση εκπροσώπων –Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 1876/1990

Η νέα ρύθμιση εισάγει δυνατότητα αμφισβήτησης όχι μόνο της αντιπροσωπευτικότητας, όπως ισχύει σήμερα, αλλά και σειράς άλλων ζητημάτων, όπως η ικανότητα, η αρμοδιότητα, η ύπαρξη και η νομική φύση ή ο χαρακτήρας συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων ή οργάνωσης εργοδοτών, δηλαδή ζητήματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών.

Με τη νέα ρύθμιση οδηγούνται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου μια σειρά από ζητήματα, τα οποία μπορούν να εγερθούν τόσο από την πλευρά των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών. Το σημαντικό είναι ότι μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης παγώνουν οι διαπραγματεύσεις και αναστέλλεται η κατάρτιση ΣΣΕ. Δηλαδή για πολλά έτη μετά την άσκηση μιας αγωγής, η οποία μπορεί να είναι εντελώς αόριστη, απαράδεκτη ή αβάσιμη, αρκεί να έχει ασκηθεί, εμποδίζονται οι συνδικαλιστικές οργανώσεις να διαπραγματευθούν και να καταρτίσουν ΣΣΕ! Πρόκειται για ρύθμιση που καταλύει τη συλλογική αυτονομία που θεμελιώνεται στο άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος, αφού το πάγωμα των διαπραγματεύσεων για μεγάλο χρονικό διάστημα, αυτόνομη απομακρύνει κάθε δυνατότητα κατάρτισης συλλογικής ρύθμισης, αφήνοντας αρρρυθμιστους όρους αμοιβής και εργασίας.

Άρθρο 99 Δικαστικός έλεγχος των διαιτητικών αποφάσεων – Προσθήκη στο άρθρο 16B του ν. 1876/1990

«Άρθρο 16B Δικαστικός έλεγχος των διαιτητικών αποφάσεων

Με το ΣχΝ προστίθεται ρύθμιση σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που ασκηθεί αγωγή προσβολής των διαιτητικών αποφάσεων, αναστέλλεται η ισχύς της προσβαλλόμενης συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης μέχρι την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί της αγωγής. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και όταν υπάρχει συλλογική ρύθμιση αυτή δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί, σε περίπτωση που ασκηθεί αγωγή, για ένα μεγάλο διάστημα μέχρι η υπόθεση να τερματιστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

Η συνέπεια της ρύθμισης είναι ότι με την άσκηση αγωγής προσβολής του κύρους διαιτητικής απόφασης, ακόμη και αβάσιμης, μπορεί να αναβάλλεται επ' αόριστον η εφαρμογή της συλλογικής ρύθμισης. Η διάταξη είναι αντίθετη στο άρθρο 22 παρ. 2 του Σ, που προστατεύει τη συλλογική αυτονομία καθώς στερεί τους εργαζόμενους από την εφαρμογή συλλογικής ρύθμισης των όρων αμοιβής και εργασίας τους.

Άρθρο 59 Συμφωνία περί διευθέτησης του χρόνου εργασίας - Τροποποίηση της παρ. 6 και προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 41 του ν. 1892/1990 –

Άρθρο 63 Εξαιρέσεις από την υποχρεωτική ανάπαυση κατά την Κυριακή και τις ημέρες αργίας

Στο άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος προβλέπεται ότι: «Με νόμο καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας, που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και, αν αυτές αποτύχουν, με τους κανόνες που θέτει η δίκαιη κρίση.»

Πλέον, δίπλα στον κατώτατο μισθό, που ήδη καθορίζεται με απόφαση του υπουργού Εργασίας, σύμφωνα με τους νόμους των κυβερνήσεων ΝΔ/ΠΑΣΟΚ – ΣΥΡΙΖΑ, και τα ζητήματα του ωραρίου και του χρόνου εργασίας, θα εξαιρούνται των συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμβάσεων, κατά παράβαση του άρθρου 22 παρ. 2 του Συντάγματος, αφού αποτελούν ουσιώδη στοιχεία των γενικών όρων εργασίας.

Επιπλέον, από τις διατάξεις των άρθρων 2 (παρ. 1), 4 (παρ. 1), 5 (παρ. 1), 21 (παρ. 1 και 3), 22 (παρ. 1), 25 (παρ. 1) και 106 (παρ. 1 και 2) προκύπτουν τ' ακόλουθα: Το Σύνταγμα θεσπίζει τα επί μέρους ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα για τη διασφάλιση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Στο πλαίσιο αυτό κατοχυρώνεται για τους πάσης φύσεως εργαζομένους και απασχολούμενους (εξηρημένα ή ανεξάρτητα εργαζόμενους, ελεύθερους επαγγελματίες κ.λπ.) το δικαίωμα του ελεύθερου χρόνου και της απολαύσεώς του, ατομικά και από κοινού με την οικογένειά τους, ως τακτικό διάλειμμα της εβδομαδιαίας εργασίας. Το δικαίωμα αυτό υπηρετεί την υγεία και την ομαλή ανάπτυξη της προσωπικότητας, με την φυσική και ψυχική ανανέωση που προσφέρει η τακτική αργία στον εργαζόμενο άνθρωπο εντός της κάθε εβδομάδας εργασίας. Συναφώς δε, προσφέρει και την δυνατότητα οργανώσεως της κοινωνικής και οικογενειακής ζωής του.

Περαιτέρω, το αναφερθέν δικαίωμα προσλαμβάνει πρακτική αξία για τους εργαζομένους, όταν αυτοί δύνανται, μόνοι ή από κοινού με την οικογένειά τους, να μετέχουν στην συλλογική ανάπαυλα μιας κοινής αργίας ανά εβδομάδα, ως τέτοια δε ημέρα έχει επιλεγεί -κατά μακρά διαμορφωμένη παράδοση, τόσο στην Ελλάδα όσο και στα λοιπά κράτη της Ευρώπης- η Κυριακή. Ειδικότερα, με τον νόμο ΓΥΝΕ΄ (3455/1909) καθιερώθηκε η Κυριακή ως γενική αργία, από τον κανόνα δε αυτόν προβλέφθηκαν, τόσο από τον νόμο αυτόν όσο και από επομένους, εξαιρέσεις για εργασίες και δραστηριότητες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, οι οποίες επιτρέπεται να ασκούνται και κατά τις Κυριακές και λοιπές αργίες.

Κατά την θεσμοθέτηση των εξαιρέσεων, όμως, ο κοινός νομοθέτης δεν είναι ελεύθερος στις επιλογές του, αλλά οφείλει να λαμβάνει υπ' όψιν συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις, ούτως ώστε αφ' ενός να μην ανατρέπεται ο κανόνας και αφ' ετέρου οι εξαιρέσεις να επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον, το οποίο συνίσταται όχι στην απλή επαύξηση του κέρδους ορισμένων επιχειρήσεων ή δραστηριοτήτων ούτε στην εξυπηρέτηση

αναγκών που είναι δυνατόν να ικανοποιούνται ομαλά κατά τις εργάσιμες ημέρες, αλλά στην εξυπηρέτηση βασικών αναγκών των πολιτών, των οποίων η ικανοποίηση δεν δύναται ν' ανασταλεί κατά τις Κυριακές και τις αργίες. Όπως π.χ. ισχύει για λειτουργίες, ασκούμενες από το Δημόσιο ή από τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίες υπηρετούν ευθέως το δημόσιο συμφέρον, όπως την ασφάλεια των πολιτών, την υγεία (νοσοκομεία), την συγκοινωνία και επικοινωνία, την ύδρευση. (ΣΤΕ 18/2019).

Τα συγκεκριμένα άρθρα του ΣχΝ παραβιάζουν τις ως άνω συνταγματικές διατάξεις, ειδικά αυτές που αφορούν το Άρθρο 21 (Προστασία οικογένειας, γάμου, μητρότητας και παιδικής ηλικίας, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες) και Άρθρο 22 (Προστασία της εργασίας) του Συντάγματος.

Αθήνα, 14/06/2021

Οι βουλευτές της Κ.Ο. του ΚΚΕ

Γκιόκας Γιάννης

Κατσώτης Χρήστος

Παφίλης Θανάσης

Μαρίνος Γιώργος

Στολτίδης Λεωνίδας

Λαμπρούλης Γιώργος

Κομνηνάκα Μαρία